

ПОЧАТКИ ПРОСВІТЛЕННЯ ЗА ДЕМОКРАТІЮ ВЕЛИКИМ УКРАЇНСЬКИМ ДІЯЧЕМ В'ЯЧЕСЛАВОМ ЧОРНОВОЛОМ

Дзюба Галина,

студент I-го року навчання
факультету історії, політології
та міжнародних відносин
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
e-mail: dziuba.halyna@chnu.edu.ua

Науковий керівник: **Руснак Олександр,**
кандидат історичних наук, доцент,
кафедра історії України
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

Історія України є надзвичайною і вона славиться своїми патріотами, завдяки таким особистостям Україна стала незалежною державою. Одним із таких відданих патріотів, був В'ячеслав Чорновіл, який ніколи не боявся висловлювати своїх думок у голос. Він завжди був відданим своїй державі до останнього подиху свого життя, його складний життєвий шлях дає нам зрозуміти, що потрібно боротися за те що так цінуєш, В. Чорновіл виступав за демократію і свободу. Все життя він боровся за незалежність України, діяч який запам'ятався як ідеальним лідером української держави. Але які ж його були ось «нестандартні» мислення, чому його не обрали саме в президенти України?

В'ячеслав Чорновіл у 1955 р. вступив у Київський національний університет імені Тараса Шевченка. «У свої студентські роки В'ячеслав був завжди активним студентом і вчився на відмінно. «З першого курсу Чорновіл протестував проти невідповідності занять вимогам часу та проти обмежень, публікував гострі статті, не боявся брати слово на зборах і відверто виступати» [1, с. 1]. Перейшовши, на другий курс В'ячеслав Чорновіл виступав проти однопартійності, через це його осудили за так би мовити «нестандартне» мислення у факультетській газеті «Журналіст». Його засуджували студенти і викладачі [3, с. 148]. Через своє нестандартне мислення В'ячеслав не отримав роботу у Києві, тому він поїхав працювати у Львів на телебаченні. Там він просував здобутки національної культури і мав зв'язки із львівською інтелігенцією.

Через три роки В'ячеслав повертається до Києва із метою захистити дисертацію, тут він відновив зв'язки із київською інтелігенцією. В'ячеслав

Чорновіл, як учасник розповсюджує у Києві самвидав. Через відкритість за громадянську позицію Чорновіла не було зараховано до аспірантури [1, с. 2].

В'ячеслав Чорновіл проявив себе у своєму листі з Вінницького концтабору в 1968 р., у якому підтримував соціалізм з демократичними свободами, і також вирішував проблеми національної мови [5, с. 734]. У своїх думках він хотів створити інше суспільство і державу. Завдяки своїй упертості, він поставив свою голову під меч ката. Коли у 60-х рр. XX ст., почалися репресії проти інтелігенції, тоді було порушені закони країни ніхто не мав виголошувати свої незадоволення щодо Радянського союзу. Тому молоді творчі люди, в одній заяві зазначили «на Україні, де порушення демократії доповнюється і загострюється викривленням в національному питанні, симптоми сталінізму виявляється ще більш очевидно й грубо» [4]. Після цього ті хто підписали цю заяву було вигнано із роботи, інтелігенція стала ще більше активно діяти проти влади. У 1967 р. В'ячеслава Чорновола посадили в тюрму за написання «Лихо з розуму» і «Правосуддя чи рецидиви народу?», влада оцінила твори, як неправдивий наклеп на радянську владу і її суспільство. Як Чорновіл зауважував судила за інші погляди які виходять за межі радянського союзу, а не за доведеного злочину.

У 1969 р. В'ячеслав Чорновіл пише до ООН до комітету із прав людини, там він пише що радянська влада порушує права людини. Він завжди відстоював права громадян. В'ячеслав тягнувся завжди до народу, а не до верхівки влади. Також Чорновіл опирався і на інтелігенцію, яка хотіла незалежної української держави. Але як ми знаємо інтелігенцію переслідували, вбивали, відправляли у заслання, звільнювали із роботи. Також соратники завжди були на боці В.М. Чорновола до прикладу: у одній із заяв до ЦК КПУ П. Ю. Шелесту, соратники Чорновола, робили зауваження, що у справі над ним не було перевірено факти справи і вони хотіли, щоб справу переглянули [4, с. 800–801].

Скільки В'ячеслав Чорновіл пережив ув'язнення, критику, але він ніколи не ішов за іншою думкою. Він мав інші погляди щодо суспільства. Не боявся стояти і вперто перечити владі, бо розумів що тільки так він зможе добитися справедливості. В його очах були завжди іскри, які говорили що буде вільна українська держава. Скільки справ він робив для того, щоб Україна стала незалежною, але чому ж його народ не обрав? Він тягнувся до народу був біля простих людей, які могли усе змінити своїм голосом.

Одна з причин чому не обрали людину, серце якої билося заради України, це те що він мав «нестандартне» мислення. Люди яких уже пропагандували, що радянська влада це найкраще що може бути у цьому суспільстві, що нові зміни погублять українську державу. Люди не хотіли сприймати нових ідей В'ячеслава Чорновола.

Друга із причин – це кримське питання: у 1990-х роках партія Чорновола, була одна із найпотужніших, тому В'ячеслав Максимович взявся за врегулювання кримського питання. Тоді він був співавтором програмного

документу «Декларація принципів» там В'ячеслав вніс положення про « негайне відновлення у складі УРСР Кримської АРСР з організованим поверненням репресивного Сталіним населення автономної республіки» [2]. Тут слід означити ставлення В'ячеслава Максимовича до питання кримської автономії, та що він розумів під нею, Чорновіл не був проти автономної Криму як такої, але був проти тієї штучної, за власним висловлюванням В. М. Апаратної автономії Криму що була спроектована і протягнена до Конституції України залишками партій. Номенклатури на чолі з Кравчуком, натомість Чорновіл цілком однозначно виказує свою підтримку ідеї національної автономії кримських татар у Криму, що є їхніми *jus naturale*, проти якого Україна «заперечити нічого не зможе» [6]. Він мав ідею про повернення репресованих із Криму, і хотів утворити Кримську автономну республіку у складі України. В'ячеслав Максимович подав петицію і у 1989 р. кримськотатарського народу надали право на повернення. Але Радянська влада заважали цим процесам: віддавала землі російськомовному населенню, і обмежувала місця для репресованих які повертаються. Радянська влада почала створювати партії на теренах Криму, які були проти об'єднання з Україною, і більша частина цих партій була російського походження.

Таким способом радянська влада розпалила міжнаціональні ворожнечі, почалася пропаганда проти українських діячів, що вони так би мовити окупанти Криму. Тому у 1989 р. Комуністична партія висунула про автономізацію Криму це озвучив керівник обласного комітету Андрій Грінченко [1, с. 38]. У Крими розповсюджувалася пропаганда про автономію Криму і розповсюдження, що українці насаджують свою мову у Криму.

Висновки. Отже, можемо говорити, що В'ячеслав Чорновіл був активним діячем українського народу. Мав інше мислення, яке не підтримало населення, і обрало президента Леоніда Кравчука, бо він мав ще старі радянські думки, які розуміло населення, бо ця комуністична пропаганда ще залишилася в людей, а нові суспільно-політичні ідеї відкидалися. В'ячеслав Чорновіл боровся всіма силами ніколи не мовчав зі своїми ідеями щодо демократії. Він боровся, але комуністична пропаганда виявилася сильнішою.

ЛІТЕРАТУРА

1. Деревінський В. Ф. В'ячеслав Чорновіл. Харків: КСД, 2017. 56 с.
2. Декларація принципів УГС. Самостійник. 1988. № 5–6. С. 27.
3. Побережець Г. С. Внесок В. М. Чорновола у розвиток суспільно-політичної думки та розбудова державності України: дис. ... канд. істор. наук: 07.00.01. Миколаїв. 2015. 230 с.
4. Чорновіл В. М. Твори у десяти томах. Т. 3 / упоряд. Та ком. Валентина Чорновіл. Київ : Смолоскип, 2006. 976 с.
5. Чорновіл В. М. Твори у десяти томах. Т. 2. «Правосуддя чи рецидиви терору?», «Лихо з розуму». Матеріали та документи 1966–1969 рр. / упоряд. та ком. Валентина Чорновіл. Київ : Смолоскип, 2003. 908 с.
6. Чорновіл про Крим і її автономію. YouTube. URL: <https://youtube.com/shorts/7ApvHmview40?si=MSV1VTNSdXkS0Ywl>